

DRUGO KRALJEVSTVO SMRTI

sead
fetahagic

Dihao je zadihan i onda je postepeno po stepenicama spuštao nogu jednu za drugom. Jednu jednu riječ: Vesna, imao je pretrpanu u glavi.

Pojavio se Petar M. na vratima.

„Oho“, reče Klan. „Evo njega!“

Petar: „Pa šta ako jeste“. I Petru M.: „Stigao si kasno, ali ipak još uvijek rano. Stani tamo i nemoj ništa da se uzravljavaš, poslije čemo ti sve objasnit ćemo hoćeš. Razumio si?“

Klimnuo glavom.

„Gđe ti je golubica“, reče Klan. „Zaboravio si na nju!“

Smijali se.

„Ne znaš. Da je nisi čime ustrašio. Ha-ha!“

„Ostavi ga“, reče Djevojka.

„Tačno“, dodade Petar. „Ima prečih poslova. Gdje ti je konopac?“

„Evo ga“, Klan mu ga pokaza.

„Zaveži ga gore!“

Filip je to izgledalo strašno: vješati! Nikada nije mogao da gleda krv, a eto ovđje je i nema. Pa ipak je više sanje strašno.

Petar: „Donesi sanduk“, reče Klanu.

Moraču da se popnem na sanduk, Filip je znao. Tako su se nekada držali govor: sa sanduka. Treba li i ja da držim govor?

„Stavi ga ispod konopca!“

Mislio je Filip: Ne vješaju se samo zlikovci, već i heroji. A šta li sam ja?

Petar M. ništa nije razaznavao. Stajao je u uglo skamenjem kao kamen zaista.

„Tako“, reče Petar. „A sada, Filip, ako imаш nešto da kažeš, reci. Možda nešto želiš da kažeš?“

„Poslije ču“, odgovoriti. „Kada me popnete na sanduk!“

„To ne. Tada je već gotovo i nećemo moći da čekamo!“

„Ali to ne mijenja stvar. Ili sada ili poslije.“

„Kako hoćeš, mi smo te nudili.“

Hvala vam, za sebe je rekao. Dobro, a šta bih ja stvarno i mogao da kažem? Kako je grozno kad se na kraju ostane nijem! Treba riknuti, osjećao je, ma nikako nije mogao da tri čiste izvede u svojoj glavi prijavo svakakvog kojetinom: o podlosti, o Petru; o bludnjčenju, o Djevojci; o konopcu i sanduku, o Klanu. Ne umire se pognutog vrata. Ne bi trebalo. Ali šta?

Ali šta? Skupi se misli u žiju!

„Možete to vi i bez mene“, reče Djevojka. „Htjela bих da se odmorim.“

„A ne!“ Petar će. „Svi bi htjeli da se izmotavate. Ni Širokog nismo trebali da putujmo, neka, ali niko više ne smije otici. Shvatate? Sada najednom, kada je u pitanju takva stvar, kao što je ovo konačno likvidiranje Filipovog slučaja, sada bi vi htjeli da prepustite drugome i lijepo se izvući. Izvući! Zašto izvući? Pitam: zbog čega? Nema osnove. Ne vidim, ne vidim.“

Slušali su poslušno.

Petar: „Hoćeš cigaretu?“ upita Djevojku, a kad ona odbi i zanječa glavom: „Ne, ne osjećam se dobro“, on čak i ne sleže ramenima, nego jednostavno odvrati pogled od nje na Filipa i pripaljujući sebi i otpuhnuviš dim reče:

„Gotovo!“

To gotovo, taj Filip, spremjan je za klanicu, zasključio Petar ga odmjeri. Bedast. I treba!

„Gotovo“, ponovi.

Klan je mislio: Ja ču mu staviti omču na vrat, kao na filmu.

Petar Filipu: „Znaš li zbog čega si kriv?“

Klimnuo glavom.

„Dakle znaš?“

Filip se prisjeti: zna li?

„Ne“, reče „ne znam“.

„Potpuno ista stvar; i da znaš ništa ti ne bi pomoglo!“

A Filip je stalno držao na umu: poslije, na sanduku, njima ču ja održati slovo.

Između ideje
i stvarnosti
Između pokreta
i dјelanja
Pade Sjenka

JER TVOJE JE KRALJEVSTVO

Između zamislj
i stvaranja
Između osjećanja
i odgovora
Pade Sjenka

ZIVOT JE VRLO DUG

Između želje
i grča
Između mogućeg
i postojanja
Između suštine
i silaska
Pade Sjenka

JER TVOJE JE KRALJEVSTVO

„Pa šta okljevate?“ Djevojka je kazala.
„Klane požuri“, reče Petar.

„Sve je spremno“, ovaj spika odvrati.

Sada ču, mislio je Filip.

„Uredu“, ozbiljan, sasvim ozbiljan izledao je Petar. Hoće se reći: svečano. „Filipe, jesu li spremani?“

Petar: „Starkelja, dobije svoje!“

„Hajdemo“, ponovi Vesna.

„Ne slušaj je“, Petar će. „Zabranjujem ti...“

Medutim, Petar M. pode. Gledao je samo u Venetu: znao sam, o, bio sam siguran da će ona doći, evo moje sreće. I gledali se u oči, a ljubavni plamen iz njih suklijao. Kakve ljubavi!

„Hajdemo“, požurivala ga.

„Stanite!“ reče Petar, ali se oni okrenuše vrati, glubi za tudi govor. „Klane, zaustavi ih! Brže!“

„A Filip?“ upita ovaj.

„Ta pusti ga. Ne daj Petru M. da ode. Brzo!“

„Kako da ga ostavim?“

„Glupane, požuri!“

Petar M. je već zagrljio Vesnu i oni su izlazili, otvarali vrata. Napuštali su ovu od dima zagušljivu prostoriju, dolazili u svijet, neznanu kud.

Sav bijesan, rak u lici, Petar ga udari.

„Nisam ja kriv“, reče Klan.

„Zašto si okljevao?“

„Ali Filip...“

Udarai ga još jednom. „Ti si kriv. Rekao sam ti da ga ostaviš i da zaustaviš Petra M. Budalo“. I još jednom.

„Ne tuci ga“, reče Djevojka. „Šta možeš, to je svršeno!“

„Daaa“ reče Petar pun bijesa.

Filip se sa sanduka nije micao.

Petar: „Sugavi ps! Uposte nisam znao koliko ste vi svi kretni, čovjek se nikako na vas ne može da osloni i kada je u pitanju najobičnija sitnica. Treba vas sve raspratiti i natjerati da dirindžite za svoju nadnicu kao stotine drugih, da vam bar malo pameti sjedne u te vaše prazne tlice. Naucili bi vi onda poštovati i mene i ono što ovđe imate. Još se želite? A toliko pametnih jedva čekaju da zauzmaju vaša mjesto. Da, idite, nemojte misliti da će ukucati za vama! Treba vas sve povješati i to na noge, kao mačke! Tako biste tek došli pameti! Uostalom, šta ste mislili kada ste ovđe došli, da treba praviti anarhiju? Ne, dubite na glavama, činite što god hoćete i šta god želite, ali izdajice ne smijete da budete! Inače, kada Filip svi čete visiti! Mučnite malo vašim supljim!“

I Filip je smjerno slušao. A da nije, recimo, naprimjer, pod vješalima, sanjao bi: Dugačka nepregledna poljana pred nama se širi, dok mi na brežuljku u mirisu trave gledamo kako dolinom galopiraju vraci predvoden jednim bijelim konjem, mrakorno nestvarnim. I dok ona i ja sjedimo medu visoke vlati trave, čuje se frkanje konja što se gube u daljinu. Ona u proletnjoj haljini otkopčava dugme, ja milujem njene boke i zavlačim ruku u tuple grudi. Zatim sjedim uz čašu piva, a kelneri mi se klanjuju naučeni na moje napojnice. Idem gradovima i svuda ljudi u crnim večernjim odijelima, prosvjedi i pročelavi, sa naočarima, rado me susreću i smiješ se snishodljivo. Prolazim Širokom ulicom ubogim siromasima bacajući novac, a dame mi otpozdravljaju s ljupkim klimanjem glave. I tako u beskraj ž-i-v-i-m.

E, da nije pod vješalima!

„Klane“, viknu Petar „šta sad čekaš!“ Završi s Filipom!“

„Neću!“ višku Filip u panici što ga ponovo poče obuzimati. „Ja nisam ništa učinio. Pustite me da odem. Neću!“ U groznici otimao se, ali nije mogao da makne. „Nikada više, pristajem na sve! Ja neću, neću“, i molio i plakao.

Klan stajao trenutak neodlučno.

„Bogamu, izmaknu mu ispod nogu taj sanduk!“

„Aaaaaaj“, vrištao „Aaaaaaj!“

Klan se približi.

(odlomak)

JOVAN KRATOHVIL

KOMPOZICIJA I (tapiserija)

